

Bila je zelo bogaboječa! Njen obraz ni bil ravno grd, ali, da bi rekel lep tudi ne . . . Bila je bleda, suha in bolj majhna! Ker sem pa jaz takrat ljubil Parasko, in me je Marfa Abrahamovna tako raztogotila, sem bil jezen na vse, in Arino sem sovražil iz dna svoje duše. Ona je bila proti meni tako dobra, a jaz proti nji kot divja zver. Dejala je večkrat proti meni: „Zakaj si jezen name, Martin? Ali sem jaz kriva tega? Bog je tako učinil, in tako mora biti“!

Ali vrag mi je vzel um in neka nečista moč se je polastila mene; na njene krotke besede sem od govoril z udarcem po njenem životu. „Molči“, sem zavpil, „ti si me napravila nesrečnega; s tabo živeti mi je ravno tako, kakor pretrpeti peklenske muke“! In začel sem hoditi pogosto v gostilne ter sem pil šnops. Ko pa sem prišel domov, ter sem zagledal Arino, me je tako razdražilo, da sem jo začel pretepati; a ona ni vpila, le vzdihovala je, ter se prekrizala . . . Moj Bog, moj Bog! Tako sem grešil! A, zakaj se tako treseš, Vasiljko? Gotovo ti je mraz, kaj ne da? Pojdi za peč, Vasiljko.

„Ne, očka, ne tresem se od mraza. Meni je tako hudo pri srcu, očka!“ je odgovoril deček z nemirnim glasom. Stari oče je vzdihnil. „Da, to je bilo strašno“, je dejal, „strašno! Če me vsesodnik na sodni dan vpraša . . . ne vem, kaj bom odgovoril. Arina mi je porodila deklico in enega sinčka, tvojega očeta! Arina je bila tvoja stari mati, Vasiljko. Pa to ni nič ohladilo moje jeze! Sovražil sem jo kot prej, in pretepal sem jo nečloveško, zverinsko . . . Vlekel sem jo za lase in jo teptal z nogami . . . Ne tresi se tako, Vasiljko! Kaj delaš? Kaj skačeš okrog! Le poslušaj! Neko nedeljo zvečer sem šel v gostilno in dobil sem ondi Anikita, grofovskega kuharja, ki je ravno prišel iz Moskve od mladega gospoda. Seveda sva takoj vkupaj pila. „Poslušaj“, sem ga čez nekoliko časa vprašal, „ali si kaj videl Parasko ondi?“ „Kako da je ne bi videl?“ je dejal. „Seveda sem jo videl! Vprašala me je, kako se ti godi“. „In kakšno je njeno življenje?“ „Njeno življenje ni vredno nič več! Vsak čas pride njena poslednja ura. Trofin, ta zverina, jo bije, da je na pol mrtva in lazi okrog le še kakor senca . . . Še enkrat ali dvakrat jo bode Trofin natolkel in po nji je . . .“ Ko sem to čul, pogrelo me je po vsem životu. Postal sem besen, kakor razdražen tiger . . . „Tako je tedaj! tako!“ sem zavpil. Več nisem mogel . . . Hitro sem zlih še dva kozarca one pekoče tekočine v sé, nato pa sem letel domov in začel mojo Arino pretepati . . . Bil sem v resnici divja zver takrat, in ne človek . . . Ona pa je samo vzdihovala in njene oči so bile obrnjene proti nebu. Jaz pa sem bil vedno huje, vedno jeznejše. Nisem mogel nehati, satan me ni pustil. In čul sem, da je njeno ječanje prenehalo, videl sem, da je ležala na tleh popolnoma iztegnjena. Nakrat mi je bilo, kakor bi me objel leden hlad, zavedel sem se, kaj sem

storil, pamtil to in začel se jokati. Drugi dan je Arina sklenila . . . In jaz sem jo umoril“!

Zadnje besede je stari oče govoril popolnoma tiho in trudno je pobesil sivo glavo.

Nakrat se je vzdramil.

„He, Vasiljko, kam bežiš? stoj Vasiljko“, je zaklical s tresočim glasom, ter se počasi vzdignil iz klopi.

Toda Vasiljko je skočil kakor plaha zver po koncu, ter bežal v sneg, tresoč se po celem životu.

„Pojdi sem, neumni dečko! Odeni se v kožuh, drugače se še prehladiš“, je dejal stari oče.

„Ne grem, očka, nočem iti“! je odgovoril deček s tresočim glasom.

„Zakaj nočeš iti? Saj si vendar še preje tako mirno tu sedel nakrat . . . Oh ti neumnež“!

„Ne grem očka! Bojim se te očka!“ je s strahom zaklical deček. „Ti si umoril človeka“!

Stari oče je stal tu, noge so se mu tresle in v tem padel je nazaj na klop. Krčevito se je prijel za prsi. Zdelo se mu je, kakor bi mu kdo oster nož porinil v srce. Toda samo trenutek je to čutil, potem ni čutil več . . . Ko je Vasiljko vzbudil očeta in mater ter sta ona dva šla vun pogledat, nista mogla starega očeta več vzbuditi. Zaspal je za večno . . . Mesec je pa še vedno svetil, le časih ga je zakril mimo drveči oblak in trs je stal tiho in nepremično na bregu, kot v oni že davno pretekli noči, ko je mladi Martin stal s Parasko pri onem rujavem kamnu in gledal v njene lepe oči. In angeljci so peli v nebesih.

Vasiljko pa se je skril za peč, jokal in se tresel; nič ni hotel vedeti, nič slišati. In celo življenje ni pozabil povesti starega očeta.

— Osebnosti. Nadvojvoda Josip Ferdinand, ki se je nekaj časa mudil na Pokluki na Gorenjskem, je zopet zapustil deželo in se vrnil na Dunaj.

— Promocija. Gospod Dragotin Lončar, suplent na II. državni gimnaziji v Ljubljani, je bil 22. t. m. na češki univerzi v Pragi promoviran za doktorja modroslovja. — Bivši pevovodja „Glasbene Matice“ in sedanj kapelnik v župni cerkvi sv. Lavrencija na Dunaju, gosp. Josip Čerin, je bil na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem filozofije. Disertacija, ki jo je spisal gospod Čerin, se nanaša na slovenske protestantske napeve. Kadar izide v tisku, bo še prilika, o njej kaj izpregovoriti.

— Poročil se je oficijal trgovske in obrtne zbornice gosp. Josip Hauptmann z gđ. Pavelco Šijančevno iz Cerkevnik. Čestitamo!

— Trgovska in obrtna zbornica za Kranjsko. Trgovinsko ministrstvo je odobrilo izvolitev gosp. Jos. Lenarčiča predsednikom in gosp. Fr. Kollmanna podpredsednikom trgovske in obrtne zbornice za Kranjsko.

— Konferenca srednješolskih ravnateljev. Te dni se je na ljubljanskem učiteljskem pod predsedstvom gospoda

ravnatelja Levca vršila letošnja konferenca ravnateljev kranjskih srednjih šol. Udeležili so se te konference ravnatelji gg. dr. Detela iz Novega mesta, Hubad iz Kranja, dr. Junowicz, Senekovič in Wiesthaler iz Ljubljane ter Wolsegger iz Kočevja.

— **Stranska blagovna postaja na Bledu**, katera se je bila dne 30. novembra l. 1901. nadalje zaprla, se dne 8. junija l. 1902 zopet otvori. Dostavninsko okrožje stranske blagovne postaje obsega kraje Bled, Zagorico, Želeče in Mlino. Privaža in odvažja se blago med stransko blagovno postajo in postajo po železniških dostavninskih vozovih. Stranska blagovna postaja prejema in oddaja blago in ga prevažja na postajo in od postaje Lesce-Bled na podlagi pravilnikov in cenikov, veljavnih za železniško prevažanje, po določbah te objave in po dostavninskem ceniku in voznem redu, določenem za privažanje in odvažanje blaga. Z ozirom na sklep in izpolnjevanje železniškovozne pogodbe so stranske blagovne postaje enake drugim odpravljalnicam blaga; druge določbe je razvideti iz dotičnih lepakov.

— **Dolenjska železnica** je postala leta 1900 aktivna in je mogla koncem tega leta izkazati tak čisti prebitok, da ž njim plača vse obresti za garancijske deželne prispevke iz prejšnjih let in še nekaj na račun kapitala. Tudi v letu 1901. je bila dolenska železnica aktivna, in sicer je končni uspeh še znatno ugodnejši, kakor v predidčem letu. Čisti dohodek znaša 608.239 kron 81 vin. OI tega se porabi za amortizacijo prioritetnih obligacij 520 413 kron 29 vin, od ostanka pa se plača deželi 14 982 kron 42 vin. obresti od garancijskih prispevkov, 72 844 kron 10 vin. pa na račun kapitala garancijskih prispevkov. Garancijski prispevki, ki jih je dežela posodila dolenski železnici, so znašali 31. decembra s 4 % obrestmi vred 389 525 kron 53 vin. Ker se plačajo iz lanskega dobička obresti in 72 844 kron 10 vin kapitala, ima dežela še dobiti 301 699 kron 1 vinar.

— **Pozor na Gorenjsko.** Industrialna podjetja na Gorenjskem so pripeljala v deželo dokaj tujih življev. Nemški element se množi in pripravlja se tudi na narodnopolitično delo. V Jesenicah delajo priseljeni Nemci na to, da se jim ustanovi javna nemška ljudska šola — ne schulvereinska, kakor se je svoj čas pisalo — sedaj pa snujejo svojo podružnico „Südmarke“. Tudi v Mojstrani se nekaj kuha. Dovjani hočejo, naj se nova šola zgradi v Dovjem, Mojstranci pa zahtevajo, naj se sezida ob cesti, da bi imeli bližje do nje. Mojstranci ne zahtevajo nič krivičnega, a Dovjani jim nečejo ugoditi. Posledica tega je, da se je začela neka agitacija v Mojstrani in se tam že čuje, da bodo prosili Schulverein, naj jim ustanovi nemško šolo. In ker je v teh krajih sicer jako veliko verske gorečnosti, narodne zavednosti pa preklicano malo, je prav lahko mogoče, da se v Mojstrani nekega lepega dne tvori — nemška schulvereinska šola.

— **Nezaupnost Kočevcev.** V četrtek, 22. t. m., je nenadoma privrelo v Kočevje praznično oblečenega ljudstva. Človek bi bil mislil, da je semenj ali praznik, toda motil bi se bil, kajti če se je natančno pogledalo, videlo se je, da so imeli vsi ti ljudje vsak po eno knjižico v rokah. Pa kako in zakaj to? Hudomušneži so po okolici prejšnji dan raztrosili vest, da je kočevska „šparkassa“ napravila krido. Ubogi ljudje so se takoj drugi dan lepo oblekli, poiskali iz skrivnega zatišja hranilne knjižice ter se peljali v Kočevje, vzdigovat svoj težko pridobljeni zaklad. Mislil, da so se tu dali vender prepričati o raci, kajti polagoma so vozovi zopet začeli drdrati iz slavnega kočevskega mesta. Za kočevsko hranilnico se pač ni treba bati, kajti ta stoji trdno in dobro uspeva.

— **Prememba posesti.** Mariborski knezoškof dr. M. Napotnik je kupil v Mariboru za 38 000 kron Ehrenbergovo posestvo. V tem poslopiju bode imelo zavetišče nemško „Kato-liško delavsko društvo“.

— **Tujih delavcev** je došlo s Furlanskega in od drugod zadnje dni nekaj nad 100, t. j. nekaj zidarjev in delavcev, katere so vzele tri tukajšnje tvrdke v delo.

— **Največja trgovina železnine na jugu.** Peter Majdič „Merkur“ v Celju, Štajersko, priporoča gg. trgovcem železnine, stavbenikom, graditeljem poslopij itd. svojo bogato zalogo vsakojakih predmetov te stroke. Ta tvrdka je znana ne le slovenskemu svetu, temveč daleč preko naših meja in je na glasu velike solidnosti in točnosti ter kot najceneja v svoji postrežbi. Tvrdka Peter Majdič „Merkur“ je narodno podjetje, zato je želeti, da se vsi trgovci oklenejo tega velepodjetja, posebno še, ker vsakemu lahko zagotovimo, da ne bode nikjer tako postrežen, bodisi glede cene, kakor tudi glede blaga.

— **Bivši mariborski notar dr. Fran Radey** se nahaja v deželni blaznici v Feldhofu pri Gradcu. Ker pa je začela proti njemu tožbo na 10.000 kron njegova sinaha Ana Radey, rojena grofica Meran, je postavilo mariborsko okrožno sodišče ondotnega odvetnika dr. Radslava Pipuša za kuratorja umobolnemu.

— **VII. avstrijski vinarski shod** se bo letos vršil v Kremsu in sicer dne 14., 15., 16. in 17. septembra. Kdor se hoče shoda udeležiti, naj se oglasi pri profesorju Franu Rathsamu v Kremsu.

— **Umrli** je v Novem mestu vodja zemljiške knjige gosp. Ivan Bevc. N. v m. p.!

— **Poskušen samomor princezinje.** V Rimu je skočila 5 t. m. princezinja Beatrix Massimo pri Sikstovi kapeli v Tiberu. Videla jo je neka beračica, ki jo je tudi vprašala, kam tako hiti. Princezinja ji je stisnila liro v roko in ji rekla, naj molči. Vse to sta opazala tudi dva redarja, ki sta potem rešila princezinjo. Izredno elegantno opravljena in lepa dama dolgo ni hotela povedati, kdo da je; naposled je vendar izpovedala, da je princezinja Beatrix Massimo, ter da se je hotela vsled ljubosumnosti na svojega moža usmrtiti. Ko je zvedel princ o poskušenem samomoru svoje žene, je prihitel iz Tivolijskega tako v Rim, kjer sta se mož in žena zopet spravila. Nato je šel princ k papežu, kamor je bil poklican; ostal je tam samo pol ure in je prišel baje smrtnobled in po vsem telesu se tresoč iz papeževe sobane. Zvečer je spremil princ svojo soprogo in otroke v Tivoli.

— **Žid — vojni minister.** Iz Rima poročajo, da je vojnim ministrom imenovan generalni lieutenant Ottolenghi, ki je po veri žid. V drugih državah židje niti častniki ne morejo biti, ker se jih smatra zadoščenja nesposobne.

— **Morjenje.** Iz Aten poročajo, da je guverner otoka Thastost ukazal nove davke, katerih velik del bi rad sam utaknil v žep. Prebivalci so priredili na glavnem trgu glavnega mesta protesten shod ter so sklenili, da pošljejo svoj protest kedicu Egipta, ki je vladar otoka. Med shodom pa je prišel guverner s turškimi orožniki ter je ukazal, naj se takoj vse razide. Ker pa se je shod nadaljeval, je guverner ukazal streljati. Orožniki so večkrat ustrelili na množico ter ubili blizu 100 oseb. Množica se je razkropila in se zaprla v hiše. Po noči pa je nekaj mož ušlo na sosednji otok Kavalo in prosilo guvernerja brzojavno pomoči.

— **Blaznik — mehikanski cesar.** V lokalnem vlaku, ki vozi med Peyerbachom in Badenom, je sedel te dni v II. razredu eleganten gospod. Ko je prišel konduktar pregledat vozne listke, je dejal potnik: „Jaz ne rabim nobenega listka, ker sem mehikanski cesar!“ S sosednje postaje so brzojavili po rešilno družbo v Baden, kjer je potnik izstopil, šel k postajenačelniku ter se mu predstavil kot mehikanski cesar. Blaznik je zahteval kočijo, da se pelje v hotel. Nesrečnika je sprejela rešilna družba ter ga peljala v bolnišnico.

— **Ribarska razstava na Dunaji in Dalmacija.** „Hrvatska“ prinaša pod tem naslovom malo črtico o krivici, s katero se postopa pri napravi ribarske razstave na Dunaji, proti Hrvatom. Njim, odnosno Jadranskemu morju, na tej razstavi nočejo dati posebnih, primernih prostorov, da zamore Dalmacija ter sploh hrvatsko primorje ugodno razstaviti različne ribe svojega morja. Odbor razstave hoče, da naše Jadransko morje skoči v vrsto beneških lagun, ter se pomeša s svojimi krasnimi eksemplari med njihovo neznatno število izloženih rib. Avstrijsko ribarsko društvo je sklenilo, da se pod takimi pogoji udeleži razstave. Ta razstava bode svetovna; zastopana bode Indija, Grenlandija, Kina, Japan in še mnogo drugih dežel, samo za hrvatsko Dalmacijo naj ne bode prostora. — Prav ima „Hrvatska“, ko pozivlje, da naj se, ako se to ne spremeni, ne vdeleži nijeden Dalmatinec ali Hrvat z zasebnimi izložbami in naj je tudi ne obišče. Ako se moramo mi Slovani še vedno in povsod zadovoljiti z najslabšim, imejmo tudi odločnosti dovolj, da pokažemo, da tudi brez tega najslabejšega lahko vztrajamo.

— **Z zvonika padel.** Iz Hinterbrühla javljajo: Te dni je zvonilo tu več otrok v zvoniku cerkve. Nakrat pa je padel 11letni B. Pekarek z zvonika na tla ter je obležal nezavesten in težko ranjen. Ker je baje otrokom strogo prepovedano hoditi v zvonik, je odgovoren cerkvenik za to nesrečo.

— **Doživljaj Hrvata v Južni Afriki.** „Hrvatsko Pravo“ poroča, da so Angleži na Reki najeli nekega Hrvata, da je spravljal konje, ki so jih s parobrodom peljali v južno Afriko. Določeno je bilo, da se peljejo do Capetowna, a so se vozili še teden dni do Durbanu. Parnik je vozil 1200 konj, izmed katerih jih je poginilo 80. Ljudje na ladiji so stradali in dobivali nevžitno hrano. V Durbanu so Hrvata zopet poslali na ladijo ter ga odpeljali na Angleško, v Liverpool, a mu plačali ondi le polovico izgovorjene plače. Vsi ugovori niso izdali ničesar. Konzulat je Hrvata nekoliko podprl, a od Monakovega naprej je moral iti Hrvat peš v domovino. Dospel je v Trst ves izmučen in tako bolan, da je moral v bolnišnico.

— **Ubit pri večerji.** V italijanskem mestecu Avellinu je bil pri večerji ubit kanonik Demattra. Ubil ga je bivši frančiškan Dominik Femina, ker je bil na zahtevanje kanonika radi grdega življenja izključen iz samostana. Ubijalec je ušel, a so ga našli.

— **Otroka zadavila in v gozdu zakopala.** Pred dunajskimi porotniki je stala te dni 26letna dekla Marija Jan-

derka, doma z Moravskega. Rodila je na Dunaju nezakonsko dete. Ker jo je njen ljubimec zapustil, je nesla 7 dni staro hčerko v neki gozd pri Hadersdorfu, kjer je hotela baje poiskati žensko, kateri bi dala otroka v rejo. V gozdu pa je otroka hote ali nehote zadavila skopala z rokami jamo in ga zakopala. V predpreiskavi je dejala, da je otroka z roko zadavila, pri obravnavi pa je trdila, da se je otrok zadušil v naročju, ko je v gozdu zadremala. Obsojena je bila v 10mesečno ječo. Umor se je zgodil lani v juniju. Ko so otroka odkopali, je bil že docela gnil, zato se ni moglo dokazati ničesar.

— **Sladkor.** Sladkorja se pridela povprečno na leto: Iz cukrovega trsja 28 5 mil. q, iz cukrove pese pa v Evropi 37 5 mil. q, in sicer v Nemčiji 13 5 mil. q, v Avstriji 7 6, v Rusiji 5 3 in v Franciji 7 7 mil. q.

— **Žene in znanost.** Da ženska glava ne dosega onih znanosti in vednosti kakor moški, to se vedno trdi. Toda objavljene številke ob priliki pariške izložbe dokazujejo vnovič nasprotstvo te trditve. Tako je izložilo svoje izdelke na omenjeni razstavi 2600 žen ter je od njih dobilo 1136 odlikovanje in nagrade. V tehniški stroki je dobilo 19 žen diplome in jedna prvo nagrado. V strojarskeji industriji odlikovanih je 8 žen. Tudi na polju iznajdb niso žene slabo zastopane. Od leta 1877 dobilo je samo na Francoskem 502 žen patente, a v Ameriki, ondi kjer so žene še mnogo bolj podietne, je podeljenih 5535 iznajdbenih priznanj ženskam.

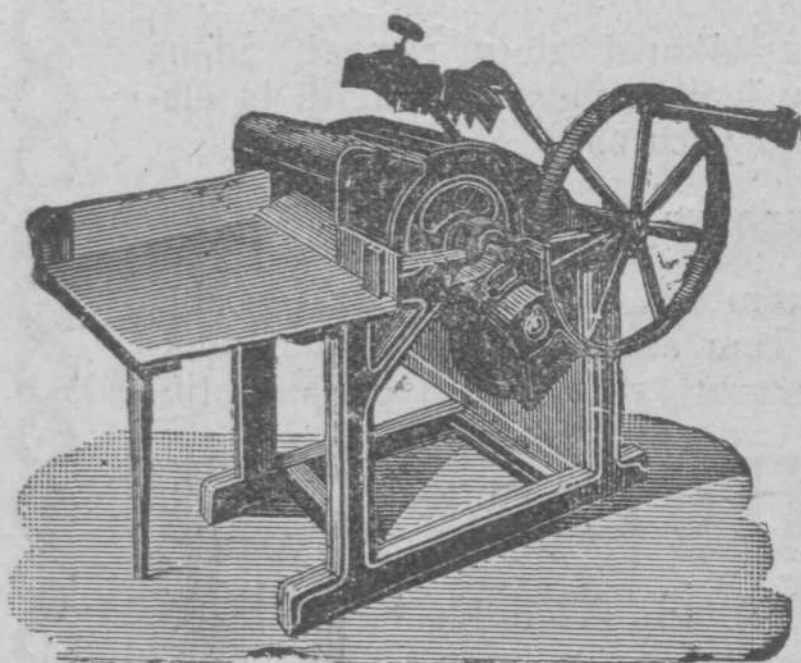
— **Moč morskih valov** se ob obrežju ne čuti tako, kakor sredi oceana. Vender si lahko predstavljamo moč njihovega navala, ako se pomisli, da je pred par leti na Francoskem Biaricu morski val udrl na suho ter v trenutku podrl železni 45 m visoki stolp. Isti val je drvil seboj 1 m in pol debelo peska, katerega teža je znašala 2400 kg. Istotam vidi se prav čisto valove srednje velikosti, ki z vso lahkoto pred seboj podirajo kamenite stebre od 40—50 m³. Sploh največ trpi severno francosko obrežje pod močjo morskega valovja, ki se mora leto za letom umikati pred njimi. Celo ondi, kjer valovi bijejo ob granitno skalovje, pozna se njihovo delovanje. Povsod ob obrežju se vrši neprestan boj med morjem in suho zemljo, toda na Francoskem zmaga vedno le morje.

50.000 kron znaša glavni dobiček gledališčnih igralcev loterije. Opozarjamo naše cenjene čitatelje, da se vrši srečkanje nepreklicno dne 19. junija l. 1902 in da bodo dobitki od pošiljateljcev proti 10 % odbitku v gotovem denarju izplačani.

Priznано izvrstne in najboljše

MLATILNICE

s patentovanim valjčnim tečajem z obračasto pripravo za mazanje, ročne na gepel in na par,

potem vsakovrstne **gepelne** za vprego od 1 do 6 konj; najnovejše **žitočistilnice**, **trijerje**, **rebljače**; **stiskalnice** za seno in slamo ročne, nepremične in prepeljive. — **Valarje** za polje iz jeklene ploščevine (Stahlblech-Feldwalzen), robati in gladki. **Pluge** z 1, 2, 3 in 4 lemeže; **travniske brane** klepne in dijagonalne. — **Slamorenice** s patentovanim valjčnim tečajem z obračasto pripravo za mazanje. — **Stiskalnice** za zeleno krmo; patentovane sušilnice za sadje in sočivje. Vsakovrstne stiskalnice in mlini za grozdje in sadje; stroje za roblanje. Samodelujoče patentovane brizgalnice za trsje in zelenjad. „**Syphonia**“. **Sejalni stroji** „**Agricola**“ in stroji za košenje trave, detelje in žita z verižno pripravo, nadalje premične štedilne peči, peči za parjenje krme; stroje za obračanje in sušenje mrve, mešane krme in žita itd. itd. Vse navedeno orodje izdeluje in razpošilja po najnovejši odlikovani sestavi

Ph. Mayfarth & drug.

c. kr. edino priv. tovarne kmet. strojev, livarna in fužine na par na Dunaji, II/X, Taborstrasse št. 71.

Odlikovan z nad 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami pri vseh večjih razstavah.

Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastonj. — Zastopniki in prekupei se iščejo. — Ustanovljena leta 1872. — 750 delavcev.